

شلیک به قلب خاورمیانه

مریم سالاری

روزنامه‌نگار

و با پیوستن به سپاه پاسداران رقم خورد و در سال‌های جنگ ایران و عراق از رهبری دو گردان نیروهای کرمانی به فرماندهی لشکر ۴۱ ثارالله رسید؛ لشکری که رزمندگان سه استان کرمان، سیستان و بلوچستان و هرمزگان را شامل می‌شد تا در عملیات‌های متعدد از جمله والفجر ۸، کربلای ۴، کربلای ۵ و تک شلمچه حضور مؤثری داشته باشند. پایان جنگ ایران و عراق عرصه تازه‌ای از نبرد را برای سردار سلیمانی گشود و او که با فرماندهی لشکر ثارالله یکی از مجهزترین و قوی‌ترین یگان‌های رزمی شرق ایران را رهبری می‌کرد، چند سالی به مرزهای شرقی منتقل و بر مبارزه با اشرا و باند‌های مواد مخدر در مرزهای ایران و افغانستان متمرکز شد. سال ۱۳۷۶ مسئولیت نیروی سپاه قدس به عنوان نیروی برون مرزی سپاه پاسداران به او سپرده شد و فعالیت او را به عرصه‌ای بدون مرز در منطقه گسترش داد. برای اولین بار محمدعلی رجایی، رئیس جمهوری وقت ایران، در سال ۱۳۵۹ در گفت‌وگویی با نشریه هفته‌نامه پیام انقلاب، ارگان وقت سپاه پاسداران، از منافع جمهوری اسلامی ایران سخن گفت و تأکید کرد: «نفع جمهوری اسلامی در این است که انقلاب را به دنیا صادر کند». از همان زمان جنبش‌های آزادیبخش ایران، فعالیت‌های خود را با محوریت شهید محمد منتظری - که جزو فعال‌ترین و پرتحرک‌ترین طلاب در عرصه انقلاب بود - آغاز کردند و با شماری از نیروهای نظامی لبنانی دیدارهایی از سر گذراندند. چند شماره بعد، نشریه سپاه پاسداران از «تشکیل سپاه قدس» خبر داد و در یادداشتی با اشاره به رفتار و کردار مقامات آمریکایی و حمایت آنها از صدام در جنگ تحمیلی ایران و عراق، نوشت: «اینک به موازات توطئه رسانه‌های صهیونیستی و امپریالیستی، از سوی انقلاب اسلامی، تشکیل «سپاه قدس» اعلام شده است. تشکیل سپاه قدس، از ارتش کشورهای اسلامی و مردم مبارز آنها، هم عمر کشورهای وابسته منطقه و هم زندگی جنایت بار و ننگین اسرائیل را پایان خواهد داد... آنچه بر پیروزی حتمی سپاه قدس نوید می‌دهد پیروزی رزمندگان اسلام است که در «طریق القدس» فتح الفتوح آفرینند». با چنین مقدمه‌ای در نخستین سال جنگ ایران و عراق وزمانی که

«فرمانده در سایه»، «کابوس دشمن»، «آنتی تروریست»، القابی برای توصیف سپاهی نام‌آشنایی بوده که در ساعات ابتدایی سومین روز از سال ۲۰۲۰ و در پی حمله موشکی آمریکا به حوالی فرودگاه بغداد به شهادت رسید. رویدادی که یک زلزله خبری بزرگ در محافل خبری جهان به راه انداخت و ایران نیز وعده انتقام سخت به آمریکایی‌ها داد. قاسم سلیمانی، مهره‌ای کلیدی در ساختار نظام و سپاه بود که یک تنه توانست تعریف متفاوتی از سپاه پاسداران و بویژه شاخه برون مرزی این نهاد نظامی ایران یعنی سپاه قدس را تاروی جلد پر شمارگان‌ترین نشریات غربی ببرد و بر تلاش چندین ساله آمریکا برای اثبات ادعای پیوند میان سپاه و تروریسم خط بطلان بکشد. پنج سال پیش بود که وقتی هفته‌نامه نیوزویک به عنوان یکی از مهم‌ترین نشریه‌های سیاسی آمریکا با اختصاص تصویر روی جلد خود به سردار قاسم سلیمانی از او با نام «الاه انتقام» نام برد و با عنوان این جمله که «ابتدا او با آمریکا مبارزه کرد و اینک در حال له کردن داعش است» به توضیح ابعاد این انتقام جویی پرداخت و شکستن هژمونی آمریکایی را به نمایش گذاشت که امروز بعد از حمله تروریستی ترامپ به فرمانده سپاه قدس ایران بیش از پیش پدیدار شده است. حمله به کاروان حامل فرمانده سپاه قدس ایران در بمباد ۱۳ دی ماه جاری که در رویدادی کم سابقه با اقدام تلافی جویانه ایران روبه‌رو شد، پاسخ دادن به این پرسش‌ها را ضروری می‌کند که قاسم سلیمانی که بود و چه نقشی در شاخه برون مرزی نیروهای نظامی ایران در منطقه داشت؟ و چرا شهادت او چنین لرزه‌ای بر جامعه بین‌الملل انداخت؟

■ رهبری ستاد جنگ‌های نامنظم

آغاز حیات فعالیت‌های نظامی قاسم سلیمانی از پیروزی انقلاب اسلامی